

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районы
Иске Михайловка авыл Советы

КАРАРЫ

23 декабрь 2022 ел

№65

Татарстан Республикасы Әлмәт
муниципаль районның Иске
Михайловка авыл жирлегендә гавами
тыңлауларны оештыру һәм уздыру
тәртибе түрүнда нигезләмә хакында

Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә жирле
үзидарәне оештыруның гомуми принциплары түрүнда» 2003 елның 6
октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районның Иске Михайловка авыл жирлеге Уставы
нигезенде,

Иске Михайловка авыл Советы КАРАР БИРДЕ:

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районның Иске
Михайловка авыл жирлегендә гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру
тәртибе түрүнда Нигезләмәне (1 нче күшымта) расларга.

2. Иске Михайловка авыл жирлеге Совет каарлары үз көчен югалткан дип
танаырга:

2008 елның 24 декабрендәге 73 номерлы “Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районның Иске Михайловка авыл жирлегендә гавами
тыңлаулар түрүндагы нигезләмәне яңа редакциядә раслау хакында”гы каары;

2012 елның 03 апрелендәге 39 номерлы “2008 елның 24
декабрендәге 73 номерлы “Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль
районның Иске Михайловка авыл жирлегендә гавами тыңлаулар түрүндагы
нигезләмәне яңа редакциядә раслау хакында”гы каарына үзгәрешләр керту
туринда”гы каары;

3. Элеге каарны Иске Михайловка авылы, Школьная урамы, 43 йорт,
Ирекле авылы Лесная урамы, 1а йорт территориясенде урнашкан махсус
стендларда игълан итәргә, шулай ук «Татарстан Республикасының рәсми
хокукий мәгълүмат порталы» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Әлмәт муниципаль
районның «Интернет» Интернет-телекоммуникация чөлтәре сайтында
урнаштырырга.

4. Бу каар рәсми басылып чыкканнын соң үз көченә кер.

5. Элеге каарның үтәлешен контрольдә тотуны авыл башлыгына
йөкләргә.

Иске Михайловка авыл жирлеге
башлыгы урын басары

И.М.Абдуллин

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районы
Иске Михайловка авыл Советының
2022 елның 23 декабрь 65 номерлы Каарына
1 нче күшүмтә

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районның Иске Михайловка авыл
жирлегендә гавами тыңлауларны
оештыру һәм уздыру тәртибе турында
нигезләмә

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районның Иске Михайловка авыл жирлегендә гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе турында әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районаны Иске Михайловка авыл жирлеге Уставы (алга таба - жирлек Уставы) нигезендә эшләнгән.

1 статья . Төп тәшенчәләр

Әлеге Нигезләмәдә тубәндәгә төп тәшенчәләр қулланыла:

1) гавами тыңлаулар -халык хокукларын гамәлгә ашыру формасы- Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районаны Иске Михайловка авыл жирлеге (алга таба - жирлек) жирлекнән жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча муниципаль хокукый актлар проектларын гавами фикер алышу аша жирле үзидарә органнары тарафыннан каарлар кабул итү процессында катнашуға, шулай ук федераль законнар, әлеге Нигезләмә белән беркетелгән мәсьәләләр турында фикер алышу өчен;

2) инициатив төркем - ачык тыңлауда катнашырга хокуклы Россия Федерациясе гражданнары яки гражданнары төркеме;

3) жәмәгатьчелек вәкиле - физик зат, шул исәптән юридик затлар, берләшмәләр вәкилләре, карала торган мәсьәлә буенча фикер алышуда катнашырга хокуклы, гавами тыңлауларда катнаша. Жәмәгатьчелек вәкилләренә жәмәгать тыңлауларына чыгарылган, жирле үзидарә органнарын яки дәүләт хакимиите органнарын тәкъдим итүче яки аларның эшчәнлегендә түләүле килешү нигезендә катнашучы затлар керми;

4) гавами тыңлауларда катнашучылар - жирле үзидарә органнары һәм аларның вәкилләре, жәмәгатьчелек вәкилләре, эксперталар, халык алдында тыңлаулар үткәру буенча оештыру комитеты әгъзалары;

5) чыгыш ясарга хокуклы гавами тыңлауларда катнашучылар - жирле үзидарә органнары һәм аларның вәкилләре, әлеге Нигезләмәнен 7 статьясында билгеләнгән срокларда, оештыру комитетына Халык алдында тыңлаулар мәсьәләләре буенча чыгыш ясау өчен заявкаларын биргән жәмәгатьчелек вәкилләре;

6) оештыру комитеты - жирлекнән жирле үзидарә органнары вазыйфаи затларыннан, жәмәгатьчелек вәкилләреннән паритет башлангычларда оештырылган гавами тыңлауларны өзөрләү һәм үткәру буенча оештыру гамәлләрен башкаручы коллегиаль орган;

7) жәмәгать тыңлауларын оештыручы-жирле үзидарә органының яисә ул төзегән коллегиаль кинәшмә органы вәкилләре;

8) жәмәгать тыңлаулыры эксперты-фикер алышуга чыгарыла торған һәм бу статуста вәкаләтле орган тарафынан билгеләнгән мәсьәләләр буенча маҳсус белемгә ия зат. Эксперт язма рөвештә жәмәгать тыңлаулыры мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр тәкъдим итә һәм аларны фикер алышуда катнаша.

2 Статья. Гавами тыңлаулар үткәрүнен максатлары

Гавами тыңлаулар түбәндеге максатларда үткәрелә:

жирлек халқы катнашында мәжбүри тәртиптә карауга чыгарыла торған жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукий актлар проектлары буенча фикер алышу;

халық тыңлауларына чыгарыла торған мәсьәләләр буенча жәмәгатьчелек фикерен ачыклау һәм исәпкә алу.

гавами тыңлаулар нәтижәләрен өзерләү, үткәру һәм билгеләү эксперктарның ачыклық, хәбәрдәрдәрлік, ихтыярый булуы, бәйсезлеге принциплары нигезендә ғамәлгә ашырыла.

3 Статья . Гавами тыңлауларга чыгарыла торған сораулар

1. Халық тыңлаулары жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча үткәрелә.
2. Халық алдында тыңлауларга түбәндәгеләр чыгарыла:

1) Жирлек уставы проекты, шулай ук Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында муниципаль норматив хокукий акт проекты, Уставка Россия Федерациисе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе яисә Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен әлеге норматив хокукий актларга туры китерү максатларында нәкъ менә шуши норматив хокукий актлар рөвештәндә үзгәрешләр керту очракларынан тыш;

- 2) жирле бюджет проекты һәм аның үтәлеше турында хисап;
- 3) Жирлекнең социаль-икътисадый үсеш стратегиясе проекты;

4) жирлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәләләр, «Россия Федерациисендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясы нигезендә жирлекне үзгәртеп кору өчен жирлек халкының тавыш бируды белән белдерелгән ризалыгын алу таләп ителгән очраклардан тыш;

5) территорияләрне тәзекләндерү қагыйдәләре проекты, шулай ук әлеге қагыйдәләргә үзгәрешләр керту турында муниципаль норматив хокукий акт проекты;

3. Гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәру, Россия Федерациисе законнарында һәм әлеге Нигезләмәдә башкасы билгеләнмәгән булса, жирле бюджет акчалары исәбенә финансслана.

Территорияләрне тәзекләндерү қагыйдәләре проектлары, үзгәрешләр кертуне күздә тоткан проектлар буенча шәһәр тәзелеше эшчәнлеге турындагы законнар нигезендә ачык тыңлаулар үткәрелә.

4 Статья.Гавами тыңлауларның инициаторлары

1. Гавами тыңлаулар халық, жирлек Советы, жирлек башлыгы, жирлек башкарма комитеты житәкчесе инициативасы буенча үткәрелә.
2. Халыкның гавами тыңлаулар үткәру инициативасы 18 яшькә житкән һәм жирлек территориясендә кимендә 10 кешедән торған гражданнар төркеменнән булырга мөмкин.

3. Гражданнарның инициативалы төркеме аны булдыру турында карап кабул ителгөн көннөн булдырылган дип санала, ул гражданнарның инициатив төркеменең беренче утырышы беркетмәсе белән рәсмиләштерелә.

4. Инициатив төркем жирлек советына тубәндәге документларны тапшыра:

- гавами тыңлаулар мәсьәләсен күрсәтеп гариза һәм аларны уздыру кирәклеген нигезләү (1 нче күшымта);

- муниципаль хокукий акт проекты;

- муниципаль хокукий актны кабул итү кирәклеген нигезләүче аңлатма языу, аның максатларын һәм төп нигезләмәләрен күрсәтеп;

- финанс-икътисадый нигезләү (муниципаль хокукий акт каравына кертелгөн очракта, аны гамәлгә ашыру ёстәмә матди һәм башка чыгымнар таләп ителсө);

- гражданнар инициатив төркеменең барлык әгъзаларының имзалары күелган имза көгазе әлеге Нигезләмәгә 2 нче күшымта нигезендә раслана. Имза көгазенең һәр битендә инициатив төркем составыннан сайлана торган гражданнарның инициатив төркеме рәисе һәм секретаре тарафыннан таныкландырга тиеш;

- гражданнарның инициатив төркемен төзү турында карап кабул ителгөн утырыш беркетмәсе;

- инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле тарафыннан имзаланган, инициатив төркем тарафыннан тапшырылган документлар исемлеге булган, кәгазьләрнең саны күрсәтелгөн озату хаты.

Гариза һәм беркетмәгә инициатив төркем жыелышының вәкаләтле вәкиле һәм секретаре имза салырга тиеш.

5. Жирлек Советына әлеге статьяның 4 өлешендә билгеләнгән барлык документлар бер үк вакытта тапшырылса, гариза бирелгән дип санала.

6. Инициатив төркемнең гаризасын карау срокы жирлек советына көргөн көннөн утыз көннөн дә артып китә алмый.

7. Жирлек Советы инициатив төркеменең гаризасын карау нәтижәләре буенча халық алдында тыңлаулар билгеләү яки халық алдында тыңлаулар билгеләү турындагы гаризаны кире кагу турында карап кабул ителә:

1) гавами тыңлауларга чыгарыла торган сораулар жирле үзидарә органнары компетенциясенә керми;

2) тәкъдим ителгөн чын имзалар саны халыкка ачык тыңлаулар үткәру инициативасын күрсәту өчен житми;

3) инициативаны тәкъдим итү тәртибе үтәлмәгән;

4) тапшырылган документлардагы мәгълүматлар чынбарлыкка туры килми;

5) жәмәгать тыңлауларына чыгаруга тәкъдим итә торган муниципаль хокукий акт хокук инициативасы субъекты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә тиешле жирле үзидарә органына кертелмәгән.

8. Жәмәгать тыңлауларын билгеләүдән баш тартуга суд тәртибенә шикаяты бирелергә мөмкин.

9. Гавами тыңлауларны билгеләү турындагы гаризаны кире кагу, баш тарту, ачык тыңлауларны билгеләү өчен инициатив төркемнең документларны кабат кертелүенә киртә түгел.

5 Статья. Гавами тыңлауларны билгеләү

1. Халық яки жирлек Советы инициативасы белән үткәрелә торган ачык тыңлаулар жирлек Советы карары белән билгеләнә. Жирлек башлыгы яисә жирлек башкарма комитеты житәкчесе инициативасы белән үткәрелгән ачык тыңлаулар жирлек башлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Гавами тыңлауларны билгеләу түрүнде муниципаль хокукий актта булырга тиеш:

1) гавами тыңлаулар мәсьәләсе (гавами тыңлауларда фикер алышырга тиешле муниципаль хокукий акт проектының исеме һәм тексты);

2) гавами тыңлаулардатасы, урыны (адресы) һәм вакыты;

3) гавами тыңлаулартыңлаулар үткәру инициаторы исеме;

4) гавами тыңлауларны әзерләу һәм үткәру буенча оештыру комитеты (Комиссия) составы (оешкан очракта);

5) гавами тыңлауларда каралган сораулар, гавами тыңлауларда катнашу өчен гаризалар буенча вакыт, урын (адресы), элемтә өчен телефон һәм тәкъдимнәрне кабул итү вакыты.

3. Муниципаль норматив хокукий актларны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә Устав нигезендә гавами тыңлауларга чыгарыла торган тиешле муниципаль хокукий акт проектының тексты һәм гавами тыңлауларга чыгарыла торган гавами тыңлаулар билгеләу түрүнде муниципаль хокукий актлар «Интернет» мәғълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Әлмәт муниципаль районы сайтында (алга таба - рәсми сайт) урнаштырылырга, шулай ук «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дәүләт мәғълүмат системасында Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән кагыйдәләр нигезендә урнаштырылырга тиеш.

Халыкка хәбәр итү максатларында гавами тыңлаулар һәм муниципаль норматив хокукий акт проектын билгеләу түрүнде бердәм порталда урнаштыру жирлек Башкарма комитетының шәхси кабинетыннан файдаланып, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән срокта башкарыла.

6 Статья. Гавами тыңлаулар түрүнде мәғълүмат бирү һәм аларны үткәру вакыты

1. Гавами тыңлауларны үткәру вакыты 30 көннән дә ким түгел, әгәр закон һәм әлеге Нигезләмә белән башкача билгеләнмәгән булса.

2. Халыкка гавами тыңлауларны билгеләу түрүнде халыкка мәғълүмат бирү гавами тыңлауларны билгеләу түрүнде муниципаль хокукий актны бастырып чыгару юлы белән, Устав белән билгеләнгән тәртиптә, муниципаль норматив хокукий актларны рәсми бастырып чыгару өчен һәм әлеге Нигезләмә белән гамәлгә ашырыла.

3. Кабул ителгән каарларны нигезләүне дә кертеп, гавами тыңлаулар нәтижәләре муниципаль хокукий актларны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырылырга (халыкка житкәрелергә) тиеш.

4. Гавами тыңлаулар үткәргендә билгеләнгән срокларның үтәлешен контрольдә тотуны гамәлгә ашыру гавами тыңлауларны оештыручыга йөкләнә.

7 Статья. Гавами тыңлауларны оештыру

1. Гавами тыңлауларны әзерләу һәм үткәру жирлек башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла (алга таба-гавами тыңлауларны оештыручы).

2. Гавами тыңлауларны әзерләу һәм үткәру барышында ачык тыңлауларны оештыручы тәэммин итә:

1) жирлек Советы каарларын, жирлек башлыгының халык алдында тыңлауларны билгеләу түрүндагы каарларын һәм муниципаль хокукий акт проектын әзерләү, рәсми бастырып чыгару һәм урнаштыру;

2) гавами тыңлауларда катнашучылар жыелышын үткәру;

3) гавами тыңлауларга чыгарылган муниципаль хокукий акт проекты буенча

искәрмәләр һәм тәкъдимнәр жыю;

4) жәмәгать тыңлаулары протоколын алып бару;

5) гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә әзерләү һәм бастыру;

6) әлеге Нигезләмәнен 3 статьясындагы 2 өлешенең 1, 2, 3, 4 пунктларында күрсәтелгән проектлар һәм сораулар буенча халық алдында тыңлаулар нәтижәләре буенча протокол һәм бәяләмә тапшыру.

3. Гавами тыңлауларда катнашучылар муниципаль хокукий акт проекты буенча фикер алышуга чыгарылган үз тәкъдимнәрен һәм кисәтүләрен алдан ук һәм гавами тыңлаулар уздыру көнендә рәсми сайт ярдәмендә халыкка чыгарырга хокуклы.

Язма рәвештә бирелгән гавами тыңлауларда катнашучыларның искәрмәләре һәм тәкъдимнәрендә физик затлар - фамилияләре, исеме, атасының исеме (булган очракта), яшәү (теркәү) урыны адресы; юридик затлар өчен - тиешле документ белән расланган юридик затның вәкаләтле вәкиле турында белешмәләр, юридик затның исеме һәм адресы) күрсәтелергә һәм гавами тыңлаулар беркетмәсенә күшүп бирелергә тиеш.

Гавами тыңлауларда катнашучыларның шәхси мәгълүматларын эшкәрту "Шәхси мәгълүматлар турында" 2006 елның 27 июлендәге 152-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

4. Гавами тыңлауларда катнашучылар муниципаль норматив хокукий акт проектын гавами тыңлауларга чыгарылган тәкъдимнәрен «Дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләрнен (функцияләрнен) бердәм порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы ярдәмендә Россия Федерациисе Хөкүмәте билгеләгән кагыйдәләр нигезендә жибәрергә хокуклы.

Фикер алышуга чыгарылган муниципаль норматив хокукий акт проекты буенча искәрмәләр һәм тәкъдимнәр, электрон формада дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәту өчен файдаланыла торган мәгълүмат системаларның мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәэммин итә торган инфраструктурада идентификацияләү һәм аутентификацияләүнен бердәм системасы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы кулланып, анда авторизациядән соң Бердәм портал ярдәмендә жирлектә яшәүчеләр тарафыннан кертелә.

Кисәтүләр һәм тәкъдимнәр керту гавами тыңлауларга чыгарылган муниципаль норматив хокукий акт проектын һәм гавами тыңлауларны билгеләү турында мәгълүматны бастырып чыгару көненнән башлана һәм гавами тыңлаулар уздыру көненә кадәр 2 эш көненнән дә соңга калмыйча тәмамлана.

Муниципаль норматив хокукий акт проекты буенча искәрмәләр һәм тәкъдимнәр кертелгәндә, жирлек халкы шулай ук үз фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта), гражданың шәхесен таныклаучы төп документның реквизитлары, туу датасы һәм яшәү урыны буенча теркәлү адресы турында белешмәләр жибәрә.

Күрсәтмәләр һәм тәкъдимнәр органның шәхси кабинетына жибәрелә.

5. Гавами тыңлауларда үз тәкъдимнәрен аргументлау өчен чыгыш ясау хокуку белән халық алдында тыңлаулар үткәрү көненә кадәр жиде көннән дә соңга калмыйча язма гаризалар биргән затлар катнаша.

Чыгыш ясау хокуку белән жәмәгать тыңлауларында катнашуга гариза биргәндә катнашучы паспортны алмаштыручи документ яки паспорт, шулай ук юридик затның исеме һәм адресы турында мәгълүмат һәм юридик зат вәкиленең вәкаләтләрен раслаучы документ тапшыра.

Чыгыш ясау хокуку белән гавами тыңлауларда катнашу өчен гариза биргән затларның шәхси мәгълүматларын эшкәрту «Персональ мәгълүматлар турында» 2006 елның 27 июлендәге 152-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып башкарыла.

6. Гавами тыңлауларда чыгыш ясау хокуқыннан башка жирлекнен барлық кызықсынган кешелөре дә катнаша ала.

7. Халық инициативасы буенча ачык тыңлаулар үткөрелгөн очракта мәжбүри тәртиптө гражданнарның инициатива төркеме вәкиллөре чакырыла.

8 Статья. Гавами тыңлаулар үткөрү тәртибе

1. Гавами тыңлаулар жирлектө яшөүчелөр өчен уңайлы вакытта үткөрелө (9.00 сәгатьтөн 18.00 сәгатькө кадәр, яисө эш көннөре буенча 15.00 сәгатьтөн 20.00 сәгатьтөн дш соңға калмыйча халық алдында тыңлаулар уздырырга киңәш ителә). Оештыру комитеты анда катнашырга телөгөн кешелөргө тыңлаулар үткөрелө торган бинага totkarlyksyz керү мөмкинлеген тәэммин итәргө тиеш.

2. Гавами тыңлаулар жыелыш формасында үткөрелө.

3. Гавами тыңлауларны билгелөү түрүнде карап кабул иткөн жирле үзидарә органы жирлек Советы, жирлек башкарма комитеты хөзмәткөрлөре, ижтимагый оешмалар вәкиллөре, гражданнарның инициативалы төркеме (әгәр халық алдында тыңлауларны уздыруның инициаторы булып 5 кешедән дә ким булмаган санда) оештыру комитети формалаштыра. Оештыру комитеты үз составыннан рәис, рәис урынбасары һәм секретарь сайлый. Оештыру комитети утырышта аның әгъзаларының яртысыннан артығы булганда караптар кабул итәргө хокуклы.

Гавами тыңлаулар үткөрелгөн көнне оештыру комитети аларның катнашучыларын теркөүне оештыра.

4. Оештыру комитети рәисе гавами тыңлауларда рәислек итә. Рәислек итүче ачык тыңлаулар ача, гавами тыңлауларны үткөрү тәртибе буенча каралуга чыгарыла торган мәсъәләне (сорауларны), тәкъдимнәрне иғълан итә, үзен, сәркатибне һәм экспертларны курсәтә, гавами тыңлауларны үткөрү инициаторларын курсәтә.

5. Рәислек итүче гавами тыңлаулар алып бара һәм көн тәртибе буенча фикер алышу тәртибен күзәтә, кирәк булса, утырышлар залыннан сораулар буенча фикер алышу тәртибен бозучыларны бетерү буенча чараптар күрергө хокуклы.

6. Чыгышларның әзлеклелеге һәм вакыты гавами тыңлауларны үткөрү регламенты белән билгеләнә, карала торган мәсъәләненән әчтәлеген, чыгыш ясау хокуқы һәм башка мәсъәләләр белән гавами тыңлауларда катнашуга язмача гаризалар саны.

Рәислек итүче рәхсәтө белән чыгыш ясау өчен вакыт озайтылырга мөмкин.

7. Гавами тыңлауларда катнашучылар чыгышлары тәмамланғаннан соң рәислек итүче рәхсәтө белән чыгыш ясаучыларга сораулар бирергө хокуклы.

8. Рәислек итүче гавами тыңлаулардагы тәнәфес һәм аларның башка вакытта дәвам итүе түрүнде карап кабул итәргө хокуклы.

9. Гавами тыңлаулар үткөргөндә тәртип саклау гавами тыңлауларда катнашу өчен мәжбүри шарт булып тора. Катнашучылар жәмәгать тыңлаулары барышына тыкшынырга, аларны өзәргө һәм үткөргө комачаулый алмыйлар. Рәислек итүче жәмәгать тыңлауларын үткөрү тәртибен бозган очракта, аларны залдан чыгаруны таләп итәргө хокуклы.

10. Оештыру комитети секретаре чараны үткөрү беркетмәсен алып бара.

11. Рәислек итүче чыгышлардан, тәкъдимнәрдән соң утырышның көн тәртибендәге мәсъәләнәнән карап тикшерүнен йомгаклау вариантын тавыш бирүгө күя. Ижтимагый тыңлауларда караптар теркәлгөн катнашучылар саныннан гади күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү аша кабул ителә. Катнашкан һәркемнен бер тавышы бар, ул аңа каршы яки тавыш бирүдән тыелган сорауны чишү өчен

бирә. Тавыш бирү нәтижәләре беркетмәгә кертелә.

9 Статья. Гавами тыңлаулар йомгаклары

1. Гавами тыңлаулар вакытында беркетмә алып барыла. Беркетмә тәзүнен тулылығын тәэмин итү өчен гавами тыңлаулар секретаре тарафыннан аудиоязма алып барылырга мөмкин. Аудиоязма алып барылган очракта бу хакта беркетмәдә билге ясала.

Гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәрмәләре халық алдында тыңлауларның оештыру комитетына әлеге Нигезләмәнен 7 статьясындагы 3 һәм 4 өлешендә билгеләнгән белешмәләрне курсатеп бирелә.

2. Гавами тыңлаулар протоколы (3 нче күшымта) рәислек итүче тарафыннан имзалана.

3. Гавами тыңлаулар беркетмәләре гавами тыңлауларны оештыручы материалларында саклана.

4. Гавами тыңлауларында караплан проектка қагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр керткән гавами тыңлауларда катнашучы әлеге катнашучы тарафыннан кертелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләрне үз эченә алган гавами тыңлаулар беркетмәсеннән өзөмтә алырга хокуклы.

5. Мәжбүри йомгаклау документының рәвеше әлеге Нигезләмәгә 4 нче күшымтада китерелгән гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә була, ул чара үткәрелгәннән соң алдагы эш көннәннән башлап эш көннәрендә исәпләнә торган 3 көnlек чорда тәзелә.

Гавами тыңлауларның нәтижәләре турында бәяләмәдә тубәндәгеләр курсателергә тиеш:

- 1) карауга чыгарыла торган сорай (сораулар);
- 2) чараны уздыру инициаторы;
- 3) гавами тыңлауларны билгеләү турында муниципаль хокукий акт датасы, номеры һәм исеме, шулай ук аны рәсми бастырып чыгару датасы;
- 4) утырышны уздыру датасы, вакыты һәм урыны;
- 5) гавами тыңлауларда катнашучылар турында мәгълүмат;
- 6) карауга чыгарылган жирле әһәмияттәге мәсьәләне (мәсьәләләрне) хәл итү буенча тәкъдимнәрнең һәм тәкъдимнәрнең йомгаклау варианты;
- 7) кабул ителгән карапның нигезле нигезләнүе;
- 8) катнашучыларның тавыш бирү нәтижәләре.

6. Кабул ителгән карапларны нигезләүне дә кертеп, гавами тыңлаулар нәтижәләре торак пунктлар территориясендә һәм Әлмәт муниципаль районы сайтында урнашкан «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә, шулай ук «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең (функцияләрнең) бердәм порталы гавами тыңлаулардан соң 5 көннән дә соңга калмыича, махсус мәгълүмат стендларында бастырып чыгарыла (халыкка игълан ителә).».

7. Муниципаль хокукий акт проекти жирле үзидарә органына жибәрелә, аның вәкаләтләренә, беркетмә һәм халық алдында тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә булып аны раслау кертелсә.

10 Статья. Устав проекти һәм Уставка үзгәрешләр керту туринда жирлек Советы карапы проекти гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

1. Устав проекти һәм Советның уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турындагы карапы проекти гавами тыңлауларда «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары туринда» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм жирлек Уставында

каралган үзенчәлекләр исәпкә алып карала.

2. Устав проекты һәм жирлек Советының Уставка үзгәрешләр һәм ёстәмәләр керту түрындагы каары проекты жирлек Советы аны кабул итү түрындагы мәсьәләне караган көнгә 30 көннән дә соңга калмыйча рәсми бастырып чыгарылырга тиеш. Бер үк вакытта әлеге проект буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибе, гражданнарның фикер алышуларында катнашу тәртибе, шулай ук жирлек Советының проект буенча ачык тыңлауларны билгеләү түрындагы каары басыла.

3. Уставны шуши норматив хокукий актларга туры китерү максатыннан Уставка Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен төгәл яңарту рәвешендә үзгәрешләр кертелгән очракта жирлек Советы каары проекты буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибен, шулай ук гражданнарның аның буенча фикер алышуларда катнашу тәртибен рәсми бастырып чыгару таләп ителми.

4. Устав проекты яки Советының уставка үзгәрешләр һәм ёстәмәләр керту түрындагы каары проекты буенча ачык тыңлаулар жирлек Советы тарафыннан билгеләнә һәм жирлек Уставы тарафыннан билгеләнгән вакытта уткәрелә.

5. Гавами тыңлаулар тәмамланганнан соң, Устав проекты эшләнеп бетә һәм жирлек Советы каравына чыгарыла.

11 Статья. Жирле бюджет проектын гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре һәм аның үтәлеше түрында хисап

1. Жирле бюджет проекты һәм аның үтәлеше түрындагы еллык хисап жәмәгать тыңлауларында Россия Федерациясе Бюджет кодексында, башка федераль законнарда, устав, бюджет процессы түрындагы нигезләмәдә каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып карала.

2. Жирлек башлыгы жирле бюджет проекты буенча гавами тыңлауларны билгеләү һәм жирле бюджет үтәлеше түрында муниципаль хокукий акт чыгара.

3. Жирле бюджет проекты буенча гавами тыңлауларны билгеләү, жирле бюджет үтәлеше түрындагы хисап аларны кабул иткәннән соң 10 көн әчендә бастырып чыгарылырга тиеш.

4. Жирле бюджет проекты буенча гавами тыңлаулар, жирле бюджет үтәлеше түрындагы хисап жирле бюджет проекты бастырылганнан соң уткәрелә, ләкин 7 календарь көннәннән дә иртәрәк түгел.

12 Статья. Жирлекнән социаль-икътисадый үсеше стратегиясе проектын гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

Жирлекнән социаль-икътисадый үсеше стратегиясе проектына кагылышлы мәсьәләләр «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары түрында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда, «Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру түрында» 2014 елның 28 июнендәге 172-ФЗ номерлы Федераль законда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып, гавами тыңлауларга чыгарыла.

13 Статья. Жирлекне үзгәртеп кору мәсьәләсен халык алдында тыңлауларда карау үзенчәлекләре

1. Жирлекне үзгәртеп кору мәсьәләсе буенча ачык тыңлаулар "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары түрында"

2003 елның 6 октябрендөгө 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясында каралған очракларда үткәрелә.

2. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору мәсьәләсе буенча гавамитыңлаулар үткәру буенча вәкаләтле орган булып җирлек Советы төзи торған оештыру комитеты тора.

3. Ҙирлекне үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча гавами тыңлаулар үткәру турындагы карап җирлек Советы тарафыннан кабул ителә.

4. Ҙирлек чикләрен үзгәрту мәсьәләсе буенча гавами тыңлауларның датасы, вакыты һәм урыны турындагы хәбәр җирлек Советы тарафыннан халық алдында тыңлаулар үткәру көненә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча бастырып чыгарыла (игълан ителә).

Татарстан Республикасы Әлмәт
Муниципаль районының Иске Михайловка
авыл жирлегендә гавами тыңлауларны
оештыру һәм уздыру тәртибө түрында
нигезләмәгә 1 нче күшымта

ЖӘМӘГАТЬ ТЫҢЛАУЛАРЫН БИЛГЕЛӘҮ ТУРЫНДА ГАРИЗА

Инициатив тәркем _____ кеше санында (исемлек күшымтада бирелә)
Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы _____ авыл жирлегендә
халық инициативасы буенча гавами тыңлауларын түбәндәгө сораяу буенча
билгеләргә
тәкъдим
итә: _____

Гавами тыңлаулар үткәру кирәклеген нигезләү:

Күшымта (фактта тәкъдим ителгән документлар күрсәтелә):

- муниципаль хокукий акт проекты;
- муниципаль хокукий актны кабул иту кирәклеген нигезләүне үз эченә алган аңлатма, аның максатларын һәм төп нигезләмәләрен күрсәтеп;
- финанс-икътисадый нигезләү (гамәлгә ашыру өстәмә матди һәм башка чыгымнар таләп итә торган муниципаль хокукий актка кертелгән очракта);
- гражданнар инициатив тәркеменең барлық әгъзаларының имзалары күелган имза көгазе, әлеге Нигезләмәгә 3 нче күшымта нигезендә. Имза көгазенең һәр битендә инициатив тәркем составыннан сайланы торган гражданнарның инициатив тәркеме рәисе һәм секретаре тарафыннан таныкланырга тиеш;
- гражданнарның инициатив тәркемен төзү түрында карар кабул ителгән утырыш беркетмәсе;
- инициатив тәркемнең вәкаләтле вәкиле тарафыннан имзаланган, инициатив тәркем тарафыннан тапшырылган документлар исемлеге.

Гражданнар инициативасы
тәркеменең вәкаләтле вәкиле _____
(имза) (Ф.И.О.)

Гражданнар инициативасы
тәркеме секретаре _____
(имза) (Ф.И.О.)

Татарстан Республикасы Әлмәт
Муниципальрайонының Иске Михайловка
авыл жирлегендә гавами тыңлауларны
оештыру һәм уздыру тәртибе турында
нигезләмәгә 2 нче күшүмтә

ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАРНЫҢ ЯЗЫЛУ БИТЕ

Түбәндәге сорая буенча: _____
»

Без, түбәндә язылучылар, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль
районы _____ авыл жирлегендә халық инициативасы буенча
гавами тыңлаулар уздыруны хуплыйбыз:

« _____
»

N п/п	Фамилия, исем, отчество	18 яшендә туган ел (өстәмә рәвештә туган көне һәм ае)	Яшәү урыны адресы	Паспортның яисә граждан паспортын алмаштыручи документының сериясе һәм номеры	Шәхси имза

Шәси имза белән раслыйм:

(фамилия, исем, отчество, паспортның яисә граждан паспортын алмаштыручи документының

сериясе һәм номерынан паспорты, аны биргән органның исемен яки кодын күрсәтеп,

урин адресы имза жыйған кешенең яшәве, имзасы һәм аны керту датасы).

Гражданнар инициативасы
төркеменең вәкаләтле вәкиле _____
(имза) (Ф.И.О.)
Гражданнар инициативасы
төркеме секретаре _____
(имза) (Ф.И.О.)

Татарстан Республикасы Әлмәт
Муниципальрайонының Иске Михайловка
авыл җирлегендә гавами тыңлауларны
оештыру һәм уздыру тәртибе турында
нигезләмәгә 3 нче күшымта

ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАРЫ ПРОТОКОЛЫ

«____» ____ 20__ ел N ____ авылы

Инициативабуенча гавами тыңлаулары: _____
билгеләнгән _____ № _____

(муниципаль хокукый акт)

(муниципаль хокукый акт)

басылган (игълан ителгән):_____

үткәрелгән _____

адресы буенча: _____

Оештыру комитеты: _____

Катнаштылар: _____

Рәислек итүче: _____

Сәркатип: _____

Белгечләр: _____

Гавами тыңлауларда катнашучылар: (теркәлгән катнашучылар саны) _____

Гавами тыңлауларда катнашучылар: _____

(Ф.И.О.)

Тыңладылар:

1.

(Ф.И.О.)

2.

(Ф.И.О.)

3.

(Ф.И.О.)

Телдән һәм язмача кертелгән тәкъдимнәр һәм рекомендацияләр саны
_____, шул исәптән:

N п/п	Рекомендация һәм тәкъдимнәр	Гариза бирүче

Гавами тыңлауларда рәислек итүче _____
(имза) (Ф.И.О.)

Татарстан Республикасы Әлмәт
Муниципаль районының Иске Михайловка
авыл жирлегендә гавами тыңлауларны
оештыру һәм уздыру тәртибе турында
нигезләмәгә 4 нче күшымта

ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАР НӘТИЖӘЛӘРЕ ТУРЫНДА БӘЯЛӘМӘ

« ____ » 20 ____ ел ____ авылы

Инициатива буенча жәмәгать тыңлаулары: _____

билгеләнде _____

(муниципаль хокукий акт)

алдыннан ____ № _____

(муниципаль хокукий акт исеме)

басылган (игълан ителгән): _____

адрес буенча үткәрелде: _____

Гавами тыңлауларга чыгарыла торган сораяу
(сораулар) _____

Гавами тыңлаулар үткәру инициаторы _____

Гавами тыңлауларның датасы, вакыты, һәм урыны

Гавами тыңлаулар үткәргән оештыру комитеты _____

Гавами тыңлауларда катнашучылар, шул исәптән чыгыш ясау хокуки
алучылар турында мәғълүмат _____

Жирле әһәмияттәге мәсьәләне (мәсьәләләрне) хәл итү буенча тәкъдимнәр
һәм тәкъдимнәрнең бердәм исемлеге:

Фикер алышуга чыгарылган сораяулар		Экспертлар һәм катнашучыларның тәкъдимнәре һәм рекомендацияләре		Кертелгән һәм якланган тәкъдимнәр, рекомендацияләр		Искәрмә
N п/п	Проектның исеме яки формалаштырылган сораяу	N п/п	Тәкъдимнәң тексты	Катнашучы экспертның Ф.И.О.		
1		1.1				
		1.2				
2		2.1				

Жирле әһемияттәге мәсьәләне хәл итүнөң йомгаклау варианты: _____

Гавами тыңлауларда катнашучыларның тавыш бирү нәтижәләре:

риза _____ (кеше.)

каршы _____ (кеше.)

тыелды _____ (кеше.)

Гавами тыңлауларда рәислеитүче _____
(имза) (Ф. И. О)